

K. 897. Rajzold le a szerkezeti képletét annak a C_5H_9Br összetételű szerves molekulának, amelynek:

- nincs sem geometriai, sem optikai izomerje
- optikai izomerje nincs, de van geometriai izomerje
- optikai izomerje van, de nincs geometriai izomerje
- van optikai és geometriai izomerje is

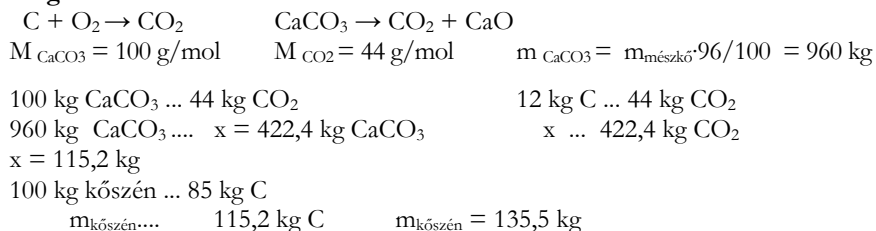
K. 898. Mekkora a pH-ja annak az oldatnak, amelynek egy literre 0,1g feloldott kalcium-hidroxidot tartalmaz?

Megoldott feladatok

Kémia – FIRKA 2017-2018/3.

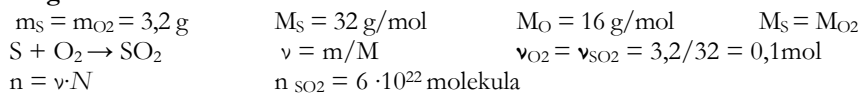
K. 888. Mekkora tömegű 15% (m/m) szennyeződést tartalmazó kőszénen égettek el, ha ugyanakkora mennyiségű széndioxid keletkezett mint 1 t 96% (m/m)-os tisztaságú mészkő kalcinálásakor?

Megoldás:

K. 889. Egy zárt tartályban 3,2 g ként ugyanolyan tömegű oxigénben égettek. A teljes reakció után bányagázmolekula volt a tartályban? A reakció kezdetén és a végén a tartályban levő gáznyomás értékei hogyan viszonyulnak egymáshoz (azonos hőmérsékleten mérve)?

Megoldás:

A tartályban a gáznyomás értékét a gázhalmazállapotú komponensek (O_2 , SO_2) határozzák meg, ezért a reakció kezdeti állapotában és a végén a tartályban azonos lesz a nyomás.

K. 890. Az 1 atm. nyomású levegő összetételének meghatározásakor 20 térfogatszázalék oxigént és 80 térfogatszázalék nitrogént kaptak. Számítsátok ki a levegő átlagos molekulatömegét és benne a komponensek parciális nyomását!

Megoldás:

Gázkeverékek esetén a térfogatszázalékos és molszázalékos összetétel számértéke azonos.

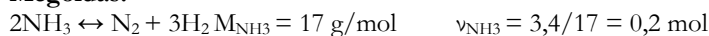
Ezért 1 mol levegőben 0,8 mol nitrogén (N₂) és 0,2 mol oxigén (O₂) van.

$$M_{\text{N}} = 14 \quad M_{\text{O}} = 16 \quad M_{\text{levegő}} = 0,8 \cdot 28 + 0,2 \cdot 32 = 28,8 \text{ g/mol}$$

$p = p_{\text{N}_2} + p_{\text{O}_2} = 1 \text{ atm}$ Gázkeverékben egy komponens parciális nyomása (p_i) a móltörtje ($x_i = v_i/v$) és az össznyomás (p) szorzatával egyenlő: $p_{\text{N}_2} = 0,8 \text{ atm}$, $p_{\text{O}_2} = 0,2 \text{ atm}$.

K. 891. Az előző FIRKA-ban a feladat hibás szöveggel jelent meg! Helyesen:

Az ammónia 300°C hőmérsékleten elemeire bomlik. A folyamatnak a **disszociációs foka** (α) $9,35 \cdot 10^{-2}$. Amennyiben egy 5 L térfogatú, előzetesen levegőtelenített zárt edénybe 3,4 g ammóniát vettek, s azt 300°C hőmérsékleten tartották, mekkora a termékelegy térfogatszázalékos összetétele az egyensúly beálltakor?

Megoldás:

$$C = v/V = 0,2/5 \text{ mol/L} = 0,04 \text{ mol/L} \quad \alpha = x/C \quad 9,35 \cdot 10^{-2} = x/0,04 \text{ mol/L}^{-1}$$

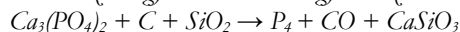
$$x = 3,74 \cdot 10^{-3} \text{ mol/L} \quad \text{Egyensúlyban: } [\text{NH}_3] = C - x = 3,62 \cdot 10^{-3} \text{ mol/L}, [\text{N}_2] = x/2 =$$

$$= 1,87 \cdot 10^{-3} \text{ mol/L} \quad [\text{H}_2] = 3x/2 = 5,61 \cdot 10^{-3} \text{ mol/L} \quad [\text{NH}_3] + [\text{N}_2] + [\text{H}_2] = 1,11 \cdot 10^{-2} \text{ mol/L}$$

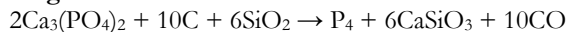
$$1,111 \cdot 10^{-2} \text{ mol} \dots 3,62 \cdot 10^{-3} \text{ mol} \quad \text{NH}_3 \dots 1,87 \cdot 10^{-3} \text{ mol} \quad \text{N}_2 \dots 5,61 \cdot 10^{-2} \text{ mol} \quad \text{H}_2$$

$$100 \text{ mol} \quad \dots \quad x = 32,6 \% \text{ NH}_3 \quad y = 16,8 \% \text{ N}_2 \quad z = 50,5 \% \text{ H}_2$$

K. 892. Elemi foszfort trikálcium-foszfátból állítanak elő ipari mérethben szénrel való redukcióval a következő kiegyenlített reakcióegyenlet szerint:

Mekkora tömegű foszfor nyerhető 200 kg 95% tisztaságú kalcium-sóból? Mekkora térfogatú normál állapotra számított CO keletkezett a reakció során, feltételezve, hogy a szennyeződés nem reagált szénrel?

Megoldás:

$$M_{\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2} = 310 \text{ g/mol} \quad M_{\text{P}_4} = 124 \text{ g/mol} \quad m_{\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2} = 200 \cdot 0,95 = 190 \text{ kg}$$

$$2 \cdot 310 \text{ kg Ca}_3(\text{PO}_4)_2 \dots 124 \text{ kg P}_4 \dots 10 \cdot 22,4 \text{ m}^3 \text{ CO}$$

$$190 \text{ kg Ca}_3(\text{PO}_4)_2 \dots x = 38 \text{ kg} \dots V_{\text{CO}} = 68,65 \text{ m}^3$$

K. 893. Mi lehet a molekula és szerkezeti képlete annak a telített szénláncú α -aminosavnak (A), amelyben mennyiségi elemzéskor 15,73% nitrogént találtak?

Megoldás:

Az ismeretlen telített aminosav molekulaképlete: H₂N-C_nH_{2n}-COOH

$$M_{\text{aminosav}} = (14n + 61) \text{ g/mol} \quad (14n + 61) \text{ g aminosav} \dots 14 \text{ g N}$$

$$100 \text{ g aminosav} \dots 15,73 \text{ g N}$$

ahonnan $n = 2$

Tehát az aminosav molekulaképlete: C₃H₇O₂N, szerkezeti képlete:

